

Väitöstilaisuuden kulku

Väitöstilaisuuteen tultaessa saliin astuu ensin väittelijä, sitten kustos ja viimeisenä vastaväittäjä.

Miespuolinen väittelijä, kustos ja vastaväittäjä käyttävät yleensä frakkia ja mustia liivejä, naiset mustaa pitkähihaista pitkää hametta, jakkupukua tai housupukua. He voivat myös sopia, että miehet käyttävät tummaa pukua. Naisilla on tällöin lyhyt jakkupuku tai housuasua.

Ulkomailla valmistuneet käyttävät omaa tohtorinasuaan, johon saattaa kuulua viitta ja päähine. Kustos ja vastaväittäjä, mikäli ovat valmistuneet tohtoreiksi suomalaisesta yliopistosta, pitävät tohtorinhattua kädessään.

Kun kaikki ovat asettuneet paikoilleen, kustos avaa väitöstilaisuuden lausuen: "...tiedekunnan määräämänä kustoksena julistan väitöstilaisuuden alkaneeksi".

Väittelijä pitää seisaaltaan lectio praecursoriansa, joka saa kestää enintään 20 minuuttia. Ulkomaiselle vastaväittäjälle annetaan käänнос lectio praecursoriasta. Kuulijoita tervehditään järjestyksessä: "Arvoisa kustos, arvoisa vastaväittäjä, arvoisat kuulijat".

Painovirheiden oikaiseminen jätetään pois. Väittelijä voi sen sijaan antaa vastaväittäjälle kirjallisen luettelon huomaamista virheistä, jonka vastaväittäjä liittää tiedekunnalle jätettävään lausuntoonsa.

Lectio praecursorian päätyttyä väittelijä lausuu: "Pyydän Teitä, arvoisa professori (tohtori jne.) ... tiedekunnan määräämänä vastaväittäjänä esittämään ne muistutukset, joihin katsotte väitöskirjani antavan aihetta".

Vastaväittäjä esittää seisaaltaan lyhyen lausunnon, jossa hän koskettelee väitöskirjan aihepiiriin asemaa ja merkitystä tieteessä ja muita yleisluontoisia kysymyksiä. Lausunnon jälkeen vastaväittäjä ja väittelijä istuutuvat.

Varsinaisen tarkastuksen alkupuolella vastaväittäjä kohdistaa ensin huomion metodisiin ja yleisiin kysymyksiin, minkä jälkeen seuraa yksityiskohtainen tarkastus.

Vastaväittäjä saa käyttää tarkastukseensa enintään neljä tuntia, jotta mahdollisille ylimääräisille vastaväittäjille jäisi riittävästi aikaa. Jos tarkastus vie runsaasti aikaa, voidaan pitää tauko, jonka kustos ilmoittaa. Väitöstilaisuus saa kestää enintään kuusi tuntia.

Päätettyään tarkastuksen vastaväittäjä seisaalleen nousten esittää loppulausuntonsa, jota väittelijä kuuntelee seisaaltaan.

Väittelijä esittää seisaaltaan kiitöksensä vastaväittäjälle.

Väittelijä kääntyy yleisön puoleen ja lausuu: "Tämän jälkeen kehotan niitä arvoisia läsnäolijoita, joilla on jotakin huomauttamista väitöskirjani johdosta, pyytämään puheenvuoron kustokselta".

Kustos johtaa puhetta jakaen puheenvuorot ja valvoen, että väittelijä saa vastata välittömästi kuhunkin huomautukseen ja ettei käytetyissä puheenvuoroissa siirrytä syrjään asiasta.

Kustos päättää seisaalleen nousten väitöstilaisuuden lausuen: "Väitöstilaisuus on päättynyt".

Yleinen kuvaus Turun yliopiston väitöskirjojen tarkastusprosessista on sivulla:
<https://www.utu.fi/fi/tutkimus/vaitokset/ohjeet>

Vastaväittäjän tulee väitöstilaisuuden jälkeen toimittaa tiedekunnalle lausunto, joka sisältää ehdotuksen arvolauseeksi

Väitöskirjasta annetaan arvolause kiittäen hyväksyty, hyväksyty tai hylätty. Arvosanan kiittäen hyväksyty edellytyksenä on, että väitöskirja kuuluu tasoltaan kansainvälisesti 10% parhaimmiston.

Väitöskirjan arvostelu tapahtuu vastaväittäjän/vastaväittäjien sekä esitarkastajien lausuntojen perusteella. Mikäli vastaväittäjä ja molemmat esitarkastajat ilmoittavat lausunnoissaan arvioivansa väitöskirjan kuuluvan tasoltaan kansainvälisesti 10% parhaimmiston, voidaan väitöskirja hyväksyä arvolauseella kiittäen hyväksyty.

Väitöskirjaa arvosteltaessa on otettava huomioon ainakin seuraavat seikat:

- tutkimusasetelman merkittävyys, omaperäisyys tai uutuus suhteessa muuhun asianomaisella alalla suoritettuun ja meneillään olevaan tutkimukseen
- valittujen tutkimusmenetelmien perustelu, menetelmien käytön omaperäisyys ja uusien menetelmien kehittäminen
- saatujen tulosten teoreettinen tai käytännöllinen merkitys
- työn osoittama perehtyneisyys asianomaiseen tutkimusalaan ja kyky tarkastella omaa tai muuta tutkimusta kriittisesti
- esityksen johdonmukaisuus ja selkeys ja muut tyyliseikat sekä
- väitöskirjan tekijän kyky puolustaa tutkimustaan väitöstilaisuudessa

